

Lovforslag nr. L 151. Fremsat den 7. februar 2007 af socialministeren (Eva Kjer Hansen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

(Pligt til at genvurdere hjælpen til personer, som udsættes af beboelseslejemål)

§ 1

I lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, jf. lovbekendtgørelse nr. 858 af 8. august 2006, som senest ændret ved § 2 i lov nr. 1585 af 20. december 2006, foretages følgende ændring:

1. Efter § 5 indsættes:

»§ 5 a. Kommunen skal straks behandle spørgsmål om hjælp, jf. § 5, når kommunen modtager fogedrettens underretning om, at en borger udsættes af et beboelseslejemål, og der er børn eller unge under 18 år i husstanden, eller kommunen er i besiddelse af oplysninger om borgeren, som sandsynliggør, at borgeren har behov for hjælp.

Stk. 2. Vurderer kommunen, at der ikke er grundlag for at yde hjælp i forbindelse med udsættelsen af lejemålet, træffer kommunalbestyrelsen afgørelse herom senest 14 dage efter fogedrettens underretning om gennemførelsen af fogedforretningen.

Stk. 3. Kommunen kan efter forudgående samtykke fra borgeren orientere fogedretten om kommunens afgørelse.

Stk. 4. Kommunens afgørelse efter stk. 2 kan indbringes for det sociale nævn efter reglerne i kapitel 10.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2007.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrund og formål

Regeringen vil med dette lovforslag styrke borgerens retssikkerhed, hvis der rejses en fogsags om udsættelse af deres lejebolig. Der har vist sig et behov for at give borgerne en ret til at få genvurderet deres behov for hjælp, når de kommer i en situation, hvor der er risiko for, at de bliver udsat af en lejelejlighed fx på grund af betalingsmisligholdelse. Domstolsstyrelsens statistik over fogedretternes udsættelse af lejere har siden første offentliggørelse i 2002 vist en stigning i antallet af udsættelser. Fra 2002 til 2003 var stigningen ekstraordinært stor med godt 30 pct. I 2004 og 2005 var stigningen på godt 4 pct. årligt. I 2005 var der i alt 4.162 udsættelser.

På baggrund af debatten om Domstolsstyrelsens tal og stigningen i antallet af udsættelser har Socialministeriet med bistand fra Domstolsstyrelsen iværksat en spørgeskemaundersøgelse i 5 fogedretter om fogedforretningens gennemførelse og dens baggrund i betalingsmisligholdelse, husorden, mv. Undersøgelsen blev gennemført i perioden maj – august 2006 i retterne i København, Århus, Odense, Aalborg og Roskilde og omfattede 294 sager.

Spørgeskemaundersøgelsen viste bl.a., at kommunerne kun i begrænset omfang er repræsenteret ved de udkørende fogedforretninger, selv om kommunerne altid er orienteret om den forestående fogedforretning. I samtlige undersøgte udkørende fogedforretninger var kommunen repræsenteret i knap 5 pct. af sagerne. Hvis der var børn i husstanden, var kommunen repræsenteret i cirka hver femte sag.

På baggrund af stigningen i antallet af udsættelser vil Socialministeriet udarbejde en generel orientering om muligheden for at få rådgivning og hjælp i kommunerne, som fogedretterne skal udlevere til *alle* borgere, når de indleder behandlingen af en sag om udsættelse af en lejer. Denne orientering henvender sig til alle, dvs. også til husstande uden børn, som kommunen ikke i forvejen har oplysninger om. Da udlevering af en generel orientering ikke i alle tilfælde vil

imødekomme borgernes behov, foreslås det, at der indføres en forpligtelse for kommunerne til af egen drift at vurdere, om borgernes behov for hjælp er ændret. Herudover er det præciseret i Socialministeriets vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier, at kommunernes pligt til at føre tilsyn med børn og unge også gælder i udsættelsessager.

2. Gældende ret

Efter § 5 i retssikkerhedsloven skal kommunerne altid foretage en samlet vurdering af borgerens situation, når borgeren henvender sig til kommunen med et spørgsmål eller en ansøgning om hjælp. Kommunen skal vurdere spørgsmålet eller ansøgningen om hjælp i forhold til alle muligheder, der findes for at give hjælp efter den sociale lovgivning, herunder rådgivning og vejledning.

Lovforslaget indebærer, at kommunerne ikke kun er forpligtede til at behandle alle spørgsmål og ansøgninger om hjælp, som kommunerne modtager fra borgerne. Efter forslaget skal kommunerne, på foranledning af en underretning fra fogedretten om en udsættelse, af egen drift også vurdere borgernes behov for ændret hjælp.

Når kommunen vurderer borgerens ret til tilbud efter den sociale lovgivning har kommunen bl.a. mulighed for at træffe afgørelse om administration af borgerens kontanthjælp eller sociale pension, således at lejeren undgår restancer, fordi pensionen eller kontanthjælpen er anvendt til andre formål. Kommunen kan i helt særlige tilfælde yde borgeren et tilskud i form af enkeltydelser eller personlige tillæg til dækning af en huslejerestance. Endelig har kommunen mulighed for at tilbyde ophold i forsorgshjem eller midlertidigt husly mod betaling (husvildebolig). Kommunen skal desuden være opmærksom på, om der kan søges om hjælp hos en anden myndighed eller efter anden lovgivning.

Kommunen er efter lovgivningen forpligtet til løbende at følge de sager, hvor borgerne modtager løbende sociale ydelser. Forpligtelsen følger af § 10 i lov om aktiv socialpolitik, hvis borgeren modtager kontanthjælp eller starthjælp og følger af § 148, stk. 2,

i lov om social service, hvis borgeren modtager sociale serviceydelser. Kommunen er samtidig forpligtet til at være opmærksom på, om der er grundlag for at yde andre former for hjælp.

Efter servicelovens § 146 har kommunen en generel forpligtelse til at føre tilsyn med de forhold, hvorunder børn og unge lever i kommunen. Forpligtelsen omfatter alle forhold, der har betydning for børn og unges livsbetingelser i lokalområdet. Forpligtelsen har også en mere konkret karakter, idet kommunen specielt skal være opmærksom på omstændigheder, der giver formodning om, at børn og unge har behov for individuel støtte. Kommunen skal undersøge forholdene og sætte ind med en tidlig indsats i de tilfælde, hvor et barn eller en ung må formodes at have behov for særlig hjælp og støtte. Derudover kan der være en række specielle forhold, som betyder, at kommunen skal være særligt opmærksom på et konkret barn eller en konkret ungs forhold. Der kan eksempelvis være tale om børn fra familier, hvor forældrene har særlige problemer. Her gælder det, at når en sagsbehandler eller lignende kommer i kontakt med voksne med særlige sociale problemer, fx som følge af alkohol eller narkotikamisbrug eller en sindslidelse, er det vigtigt, at der spørges til, om der er børn i hjemmet, således at der kan iværksættes en familieorienteret og forebyggende indsats over for børn og unge i disse familier. Kommunerne har således allerede på baggrund af tilsynsforpligtelsen en pligt til at føre tilsyn med børn og unge i kommunen. Det præciseres i lovteksten, at denne tilsynsforpligtelse også gælder i forbindelse med udsættelsessager. Herudover er det præciseret i Socialministeriets vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier, at kommunerne også i udsættelsessager har pligt til at føre tilsyn med børn og unge. Herved understreges kommunernes forpligtelser ved underretning om børnesager og procedurerne præciseres.

3. Lovforslagets hovedindhold

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse, hvorefter kommunen skal vurdere, om borgerens behov for hjælp er ændret, når fogedretten behandler en sag om udsættelse af borgeren fra dennes lejebolig. Kommunen vil blive forpligtet til at vurdere borgerens behov for hjælp, såfremt kommunen i øvrigt er i besiddelse af oplysninger, som sandsynliggør et behov for tilbud efter den sociale lovgivning på grund af fogedsagen. Udsættelse af en lejebolig er en indikation af, at borgeren kan have sociale problemer. Der kan eksempelvis være tale om tilfælde, hvor kommunen modtager underretning om udsættelse af en borger, som modta-

ger personlig og praktisk hjælp på grund af en demensdiagnose eller tilfælde, hvor kommunen modtager underretning om udsættelse af en psykisk syg, som har en støtte- og kontaktperson. Der kan også være tale om en stofmisbruger, som er tilkendt et behandlingstilbud eller en modtager af kontanthjælp eller starthjælp, som har behov for hjælp til administration af ydelsen. Kommunens forpligtelse til at revurdere den igangværende indsats over for borgeren opstår, når kommunen modtager fogedrettens underretning om, at fogedretten behandler en sag om udsættelse.

Det foreslås, at kommunen skal foretage vurderingen af borgerens behov straks, så kommunen hurtigt har mulighed for at rådgive borgeren eller træffe beslutning om hjælp til borgeren. Borgeren vil i visse situationer kunne undgå en senere udsættelse. Kommunalbestyrelsen skal således ikke afvente, at borgeren selv retter henvendelse til kommunen og anmoder om hjælp.

Når kommunen forpligtes til at vurdere behovet for hjælp til børnefamilier eller revurdere borgerens sag og får den mulighed for at rådgive borgeren forinden udsættelsen finder sted eller iværksætte andre forebyggende foranstaltninger. Kommunen får fx anledning til at træffe beslutning om administration af social pension eller kontanthjælp eller rådgive borgeren om andre muligheder for hjælp til betaling af faste udgifter, fx en administrationsaftale i et pengeinstitut.

I overensstemmelse med kommunernes generelle pligt efter lov om social service til at føre tilsyn med de forhold, hvorunder børn og unge under 18 år lever, præciseres det, at kommunen skal vurdere barnets eller den unges behov for hjælp, når den modtager fogedrettens underretning om udsættelse af en husstand med børn eller unge under 18 år.

Af satspuljen 2007 er der afsat 3 mio. kr. til initiativer, der kan forebygge udsættelse af lejere og forbedringer af statistik på området. Det forventes derfor, at det vil blive muligt at få mere detaljerede oplysninger om udsættelserne, således at forebyggelsesindsatsen kan tilrettelægges mere målrettet.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget vurderes at medføre en merudgift på 5,0 mio. kr. fra 2008 og frem. Merudgiften til kompensation for kommunernes administrative merarbejde udgør 4,1 mio. kr. Kompensationen forhandles med de kommunale parter. Den statslige merudgift til behandlingen af klager i de sociale nævn og i Ankestyrelsen er beregnet til 0,9 mio. kr. I 2007 vil forslaget have halvårsvirkning

5. Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget har ikke økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer

Statsministeriet, Finansministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet, Justitsministeriet, Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender, Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, Beskæftigelsesministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Undervisningsministeriet, Ankestyrelsen, Datatilsynet, Domstolsstyrelsen, Danske Regioner, Advokatrådet, Dommerforeningen, Dansk socialrådgiverforening, Blå Kors Danmark, Børne- og kulturchefforeningen, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Center for Ligebehandling af Handicappede, Center for Rusmiddelforskning, Center for Selvmordsforskning,

Center for Små Handicapgrupper, Centerlederforeningen Brugerforeningen for Aktive Stofmisbrugere, Dansk Socialrådgiverforening, De Samvirkende Invalideorganisationer, Den Danske Pårørendeforening af 1998, Den Uvildige Konsulentordning på handicapområdet, Det Centrale Handicapråd, Foreningen af Socialchefer i Danmark, Foreningen af Statsamtsmænd, Foreningen af Statsamtsjurister, Sjældne Diagnoser, Kommunernes Landsforening, SVID Sammenslutningen af værestedsbrugere i Danmark, SAND Sammenslutningen Af Nærudvalg i Danmark, Landsforeningen af Nuværende og Tidligere psykiatribrugere, Landsforeningen Bedre Psykiatri, Landsforeningen af Pårørende til Stofmisbrugere, Landsforeningen for Human Narkobehandling, Landsforeningen SIND, Landsorganisationen af Kvindekrisecentre – LOKK, LOS, Organisationen af Selvejende Institutioner, Rådet for Socialt Udsatte, Sammenslutningen af boformer efter servicelovens § 94 - SBS § 94, Sammenslutningen af Ældereråd, Udviklings- og Formidlingscenteret på Handicapområdet, VFCU, Ældremobiliseringen, ÆldreSagen, Ejendomsforeningen Danmark, Jydske Grundejerforeninger, Boligselskabernes Landsforening, Lejernes Landsorganisation, Danmarks Lejerforeninger, BOSAM

10. Sammenfattende skema over lovforslagets konsekvenser

	Positive konsekvenser/min-dre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige	Ingen	Forslaget vurderes at medføre en merudgift på 5,0 mio. kr. fra 2008 og frem. Merudgiften til kompensation for kommunernes administrative merarbejde udgør 4,1 mio. kr. Kompensationen forhandles med de kommunale parter. Den statslige merudgift til behandlingen af klager i de sociale nævn og i Ankestyrelsen er beregnet til 0,9 mio. kr. I 2007 vil forslaget have halvårsvirkning
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Om § 5 a, stk. 1

Bestemmelsen indebærer, at kommunen straks efter underretning om en udsættelse af en borger fra en lejebolig skal genvurdere borgerens ret til hjælp efter den sociale lovgivning. Kommunen skal vurdere borgerens behov for hjælp ud fra de oplysninger om borgeren, som kommunen er i besiddelse af. Hvis kommunen vurderer, at borgeren har brug for rådgivning eller anden hjælp efter den sociale lovgivning, iværksættes rådgivningen eller kommunen træffer afgørelser om tilbud om hjælp. Borgeren har mulighed for at klage over kommunens afgørelse efter de almindelige klageregler i lovens kapitel 10.

I forhold til børnefamilier skal kommunen vurdere, om udsættelsen er tegn på, om der er andre problemer i familien, som kan give anledning til at iværksætte et eller flere tiltag efter reglerne om særlig støtte til børn og unge. Der kan være tale om forebyggende foranstaltninger i form af fx familierådgivning og i særligt alvorlige tilfælde kan en egentlig anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet komme på tale.

Det foreslås, at bestemmelsen indsættes som § 5 a, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Der henvises i bestemmelsen til lovens § 5,

hvorved det understreges, at kommunen skal genvurdere borgerens situation i forhold til alle de muligheder, som findes i den sociale lovgivning og på andre områder.

Om § 5 a, stk. 2

Det foreslås, at kommunen også skal træffe afgørelse i sagen, hvis borgeren ikke er berettiget til rådgivning eller anden hjælp som følge af udsættelsen. Kommunen skal træffe afgørelse i sagen senest 14 dage efter fogedrettens underretning om gennemførelse af udsættelsesforretningen.

Om § 5 a, stk. 3

Det foreslås, at kommunen skal orientere fogedretten om afgørelsen, hvis borgeren giver samtykke til dette, således at der etableres et bedre grundlag for at tilrettelægge det videre forløb i sagen.

Om § 5 a, stk. 4

Det foreslås, at borgeren får adgang til at klage over kommunens afslag på hjælp til det sociale nævn efter reglerne i lovens kapitel 10. Klagen har ikke opsættende virkning for udsættelsessagen.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2007.

Til lovforslag nr. L 151. Skriftlig fremsættelse (7. februar 2007)

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Pligt til at genvurdere hjælpen til personer, som udsættes af beboelseslejemål)

(Lovforslag nr. L 151).

Lovforslaget har til formål at indføre en pligt for kommunerne til at genvurdere borgernes behov for hjælp, når fogedretten underretter kommunen om udsættelse af en lejer fra et beboelses-

lejemål. Det foreslås, at kommunen skal vurdere, om der er grundlag for at ændre indsatsen i forhold til borgeren senest 14 dage efter fogedrettens underretning om gennemførelsen af fogedforretningen. Det foreslås endvidere, at borgeren får adgang til at klage over kommunens afgørelse.

Med disse bemærkninger skal jeg indstille lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.